

res imod. Flertallet har imidlertid ikke ment, at retsplejeloven tog stilling til problemet, og man har derfor heller ikke følt, at problemet nødvendigvis måtte løses ad lovgivningsvejen.

I de meget alvorlige straffesager, hvor anonymisering af vidner efter højesteretsdommen undtagesvis kan ske, indebærer anonymiseringen, at vidnernes identitet hemmeligholdes for tiltalte, at man for tiltalte hemmeligholder de punkter i vidneforklaringerne, hvoraf tiltalte kunne slutte sig til, hvem der havde afgivet forklaringen, og at tiltalte – som det var sket under landsrettens behandling af den sag, der blev pådømt af højesteret – fjernes fra retssalen under den del af proceduren, der angår de anonymiserede vidneforklaringer.

Anonymiseringen betyder således en væsentlig forringelse af tiltaltes muligheder for at forsvare sig imod den tiltale, der er rejst imod ham. Og netop fordi anonymisering af vidneforklaringer efter højesteretsdommen kun kan finde sted i meget alvorlige straffesager, kan en sådan svækkelse af tiltaltes forsvarsmulighed forekomme særlig betænkelig.

På denne baggrund og i betragtning af, at retsplejeloven i øvrigt indeholder en detaljeret fastlæggelse af tiltaltes retsstilling, er det forslagsstillernes opfattelse, at spørgsmålet om, hvorvidt – og i givet fald i hvilket omfang – der i straffesager her i landet bør kunne anvendes anonyme vidner, bør reguleres gennem særlige bestemmelser i retsplejeloven.

Det er endvidere forslagsstillernes opfattelse, at indholdet af en sådan lovgivning bør være et forbud mod anvendelse af anonyme vidner. Hermed er forslagsstillernes synspunkter i overensstemmelse med dem, der anføres af Landsforeningen af advokater antaget til udførelse af offentlige og beneficerede sager, der i en skrivelse af 19. september 1984 til folketingets retsudvalg har henstillet, at folketinget ved lovgivning »afskærer mulighederne for en bevisførelse ved danske domstole, som reelt ikke giver tiltalte mulighed for at forsvare sig betryggende, og som forekommer at være eklatant i modstrid med bestemmelserne om »fair trial« i artikel 6 i den europæiske menneskerettighedskonvention.« Foreningens skrivelse er optaget som bilag 3 til det foreliggende lovforslag. Bilaget er omdelt til folketingets retsudvalg under alm. del – bilag 300, folketingsåret 1983–84 (2. samling).

Lovforslaget er en uændret genfremsættelse af

et i folketingsåret 1984–85 fremsat lovforslag, se Folketingstidende 1984–85, forhandlingerne sp. 3582 og 4816, samt tillæg A sp. 1855.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Efter retsplejelovens § 834 skal statsadvokaten samtidig med indleveringen af anklageskriftet eller snarest muligt derefter på rettens kontor indlevere bl.a. en såkaldt »bevisfortegnelse«, dvs. en fortegnelse over de beviser, som agtes fremført. I denne bevisfortegnelse skal vidner og syns- eller skønsmænd betegnes med navn »og hvad der i øvrigt måtte udkræves til deres nøjagtige betegnelse«.

En genpart af bevisfortegnelsen skal efter § 835 samtidig sendes til forsvareren.

Den foreslåede tilføjelse til § 835, hvorefter også tiltalte skal have tilsendt en genpart af bevisfortegnelsen, skal sikre, at tiltalte ikke blot under selve domsforhandlingen, men straks fra tiltalerejsningen skal have samme oplysninger som forsvareren om de vidner, anklagemyndigheden ønsker at føre imod ham.

Det vil nemlig være en forudsætning for, at tiltalte i samråd med forsvareren kan tage stilling til, hvilke beviser han på sin side ønsker at fremføre, således at forsvareren kan aflevere sin bevisfortegnelse efter reglerne i § 836.

Til nr. 2

Efter retsplejelovens § 848, stk. 1, kan retsformanden beslutte, at tiltalte skal forlade retssalen, medens et vidne eller en medtiltalt afhøres, når særlige grunde taler for, at en uforbeholden forklaring ellers ikke kan opnås.

I sådanne tilfælde skal tiltalte efter § 848, stk. 2, når han kommer tilbage i retssalen, have forklaringen gentaget eller oplysning om dens indhold, for så vidt den angår ham.

Den foreslåede ændring af den sidstnævnte bestemmelse går ud på, at tiltalte ikke blot skal have oplyst forklaringens indhold, for så vidt den angår ham, men også, hvem der har afgivet forklaringen.

Herved sikres det, at tiltalte får oplysning om identiteten af de vidner, der afgiver forklaring i hans fravær under domsforhandlingen.